

Urząd Gminy Siemiatycze

Szkoła Podstawowa w Szerszeniach

W połowie XVI w. W malowniczej dolinie rzeki Moszczonki została założona wieś rodowa Szerszenie. Nie przechowały się dokumenty pisane o wielkości tej wsi, jak i o jej mieszkańcach. Wiadomo tylko, że wielu ludzi nosiło nazwisko Szerszeń albo Szerszeńowski.

Pierwsza szkoła w Szerszeniach została założona w 1914 r. chociaż można znaleźć wzmianki, że w 1895 r. była założona szkoła cerkiewno-parafialna, która została później reaktywowana w 1905 r.

Głównymi przedmiotami, szkół cerkiewnych były: znajomość liter cerkiewno-słowiańskich, czytanie Pisma Świętego, znajomość zasad wiary, śpiewanie pieśni cerkiewnych i nauka modlitw. Inne przedmioty nauczania były traktowane jako dodatkowe i drugorzędne.

W 1907 r. do takiej szkoły uczęszczała między innymi Pani Maria Wereszczak z domu Kowalczuk ur. W 1900 r. , córka Eustachego /ur. w 1867 r. / i Krystyny z domu Pytel /ur. W 1870 r. /. Nauczycielem wówczas był Pan Czapko. Była to szkoła jednoklasowa. Nauka odbywała się w trudnych warunkach, gdyż dzieci chodziły od domu do domu, gdzie czasem panowały zaduch i ciasnota. Dzieci mogły uczyć się od jesieni do wiosny, ponieważ później musiały pomagać rodzicom w pracach polowych,

gospodarskich lub w pilnowaniu inwentarza.

W 1914 r. z inicjatywy sołtysa wsi Szerszenie Pana Eustachego Kowalczyka została podjęta budowa szkoły z prawdziwego zdarzenia. Mieszkańcy wsi dali plac, gmina w Siemiatyczach przeznaczyła skromne fundusze na budowę, a resztę dali mieszkańcy wsi. Cieślą budowlanym był Joachim Mróz razem ze swoimi braćmi Andrzejem i Klemensem.

Szkoła została oddana do użytku 1 września 1914 r. Nauczycielem tej jednoklasowej szkoły został Skwarcow. Nauka w nowej szkole, wybudowanej z ogromnym trudem i poświęceniem miejscowej ludności, została przerwana już w styczniu 1915 r., kiedy to car Mikołaj II wydał nakaz ewakuacji Szerszeń i okolicznych wsi w głąb Rosji, przed nadchodzącym frontem I Wojny Światowej. Szerszenie zostały deportowane do Saratowa, lecz nie wszyscy tam dojechali. Wielu zginęło w czasie podróży. Eustachy Kowalczyk, inspirator budowy szkoły, został zabrany przez wojska carskie z pociągu i słuch o nim zaginął. Jego żona Krystyna zmarła z wycieńczenia i chorób w drodze do Saratowa w 1915 r. Ich córka Maria Kowalczyk powróciła do Szerszeń w 1920 roku po strasznej tułaczce i koszmarnych przeżyciach spowodowanych okropnościami rewolucji październikowej.

Po odzyskaniu Niepodległości przez naszą Ojczyznę władze oświatowe wprowadziły 1919 r. obowiązek uczęszczania do szkoły. Początkowo brak było wykwalifikowanych nauczycieli, nie było pomieszczeń, umeblowania, podręczników w języku polskim i pieniędzy, ponieważ kraj był zniszczony 123-letnią niewolą i wojną. Pomimo tych trudności w listopadzie 1920 r. w Szerszeniach została otwarta jednoklasowa szkoła, której pierwszą nauczycielką była P. Jadwiga Cegiełko.

W latach 1922-1926 nauczycielem czteroklasowej już szkoły był P. Władysław Mamiński. Uczniów było wówczas około 30.

W 1927 r. nauczycielem był P. Roman Arcichowski, który w 1915 założył pierwszą szkołę w Zajęcznikach, a w zawodzie nauczycielskim przepracował 65 lat. W latach 1927-1936 do obwodu szkolnego w Szerszeniach przyłączono Olendry i wtedy uczniów było ponad 50. Nauczycielami byli wtedy: P. Józefa Prokop, P. Helena Chudymówna, P. Janina Wysocka i P. Mieczysław Zagubin.

W latach 1939-1941 była to szkoła obowiązkowa z rosyjskim jęz. nauczania o profilu radzieckim. Nauczycielami byli: P. Gładysz, P. Janina Wacławowicz, P. Janina Prokopowicz i nieznana z nazwiska towarzyszka z sowieckiego komsomołu.

W latach 1941-45 szkoła przestała istnieć z powodu okupacji hitlerowskiej, ale nauka trwała nadal dzięki bohaterskiej postawie P. Józefy Bogdaniuk, która prowadziła, z narażeniem własnego życia, tajne komplety nauczania. Wielu ludzi dziękowało tej wspaniałej kobiecie za jej bohaterski czyn i przekazało młodemu pokoleniu szacunek do ofiar i poświęceń.

Od 1945 został wprowadzony obowiązek nauczania w siedmioklasowej szkole podstawowej. Kierowniczką była wówczas P. Józefa Bogdaniuk. Warunki nauczania były bardzo ciężkie, dzieci były przerośnięte, brakowało pomieszczeń, chociaż przegrodzono jedną salę lekcyjną, aby uzyskać dwie mniejsze. Sale lekcyjne mieściły się w kilku wynajętych pomieszczeniach między innymi u P. Muczki i

P. Smolaka w Szerszeniach oraz u P. Kowalczyka i P. Igańskiego w pobliskich Siemiatyczach Stacji.

Jak gdyby było mało trudności lokalowych, to pojawiły się jeszcze dodatkowe trudności ideologiczne okresu stalinowskiego. Kierownicy szkoły byli często zmieniani, co źle wpływało na wyniki nauczania. Grono nauczycielskie wyszło zwycięsko z tych wszystkich kłopotów i doczekało się nowego budynku szkolnego.

Budowa nowej szkoły została rozpoczęta w 1961 r. przy wielkim zaangażowaniu P. Kierownika Jana Serafina, Rady Pedagogicznej, Komitetu Rodzicielskiego i bardzo wielu ludzi dobrej woli. Nowy budynek szkoły został oddany do użytku 26 XI 1963 roku.

Wiele jeszcze pracy włożyli nauczyciele, rodzice i dzieci w uporządkowaniu budynku i terenu wokół szkoły. Dowcipny kronikarz szkolny zanotował, że P. Witold Charko stracił przy tych porządkach 1126989 włosów ze swej kierowniczej głowy. Ciekawe jak to policzył ?

Szkołę Podstawową w Szerszeniach od 1945 do 1995 roku ukończyło około 1424 absolwentów. Ilu absolwentów ukończyło tę szkołę przed wojną ? Ilu już zmarło ? Nie zachowały się dokumenty z tego okresu. Pozostała pamięć, która - choć zawodna, może uchronić wiele rzeczy przed zapomnieniem.

opracował ks. Józef Grzeszczuk, 1995 r.

KIEROWNICY I DYREKTORZY SZKOŁY PODSTAWOWEJ W SZERSZENIACH W LATACH 1920 - 2001

CEGIEŁKO Jadwiga1920-1922
MAMIŃSKI Władysław 1922-1926
ARCICHOWSKI Roman1926-1927
ZAGUBIN Mieczysław 1927-1936
PROKOP Władysław 1936-1939
BOGDANIUK Józefa1945-1949
URBANOWICZ Henryk ... 1949-1951
MATUSIEWICZ Marian1951-1953
OLSZEWSKA Janina1953-1954
KRASIŃSKI Wacław1954-1955
KLEPACKA Jadwiga1955-1960
SERAFIN Jan1960-1963
CHARKO Witold1963-1968
PUCH Aleksander1968-1978
PAJĄK Halina1978-1991
LESZCZAK Krystyna1991-1996
SZEWCZAK Maciej1996 -

Zdjęcie z roku 1997

Source URL:

<https://www.gminasiemiatyczne.pl/strona/oswiata/836-szkola-podstawowa-w-szerszeniach>